Я виліз з вагона на маленькій станції, звідки "до неї" лишалось верст п'ять, не більше. В палкій уяві я вже зазирав у темну безодню її очей, стискав в обіймах її тепле молоде жагуче тіло, п'янів від його пахощів, під губами чув її вогкі, тремтячі від моїх шалених поцілунків вуста, вуста, що, одначе, тільки приймали мої поцілунки, але уперто ані разу не од-повіли на них. Я вже нічого не чув і не бачив, опріч неї, як місячник з отвертими очима нічого не бачив і не чув навкруги: переходячи через рейки, ледве не опинивсь під локомотивом поїзда, що рушав далі...

Потреба заспокоїти зворушені нерви примушувала йти пішки: мовчки минув я юрбу візників, що на весь голос кричали до мене: "Пожалуйте!", "Мигом доставлю!" і т. і., повз убогі будинки станції вийшов на невеличку зелену луку й вузенькою стежкою подавсь до лісу.

Ліс привітав мене лагідним шумом вершин, як доброго знайомого, душевні турботи котрого він здавна знав і не раз заспокоював своєю відвічною мудрістю, упевняючи, що всі наші турботи — суєта суєт... Але сьогодні я такий далекий від того настрою, коли над душею може мати власть ся відвічна мудрість! Лагідний шум вершин не ступав мені в душу, від краю до краю схвильовану, від краю до краю палаючу невгасимим вогнем. Сьогодні! Сьогодні повинно скінчитись неможливе становище наших відносин, сьогодні я вирішив розрубати гордіїв вузол Сьогодні вона вільно чи невільно буде моєю або я уб'ю її чи себе, а може, її і себе... Вона любить мене, в тому я переконаний всіма фібрами душі і кожним атомом тіла. Ніякими словами не зруйнує вона і не уб'є того переконання, бо... бо я чув не раз тремтіння її вогких жагучих вуст від моїх шалених поцілунків. Се тремтіння говорить мені більш, ніж те, що уперто ніколи її вуста не одповіли на шаленство моїх поцілунків. Пам'ятаю, коли я вперше скажено жагуче притулив губи до її вуст і, почувши те тремтіння, в якімсь екстазі пив нектар, полинувши душею в зоряне небо від убогої, нудної землі, пам'ятаю, вона нарешті, одриваючись від мене, наче прокинувшись зо сну, сказала: "Чого ти хочеш? Пам'ятай, полюбовницею твоєю я ніколи не буду, а через труп теж ніколи не переступлю". Говорячи про "труп", вона мала на увазі

свого вульгарного чоловіка, що кохав її скаженим ревнивим коханням. Важко було б уявити собі двох людей, більш різних, ніж вона і її вульгарний чоловік, за котрого вона вийшла без любові з якоїсь нервової примхи, випадкового капризу. Але потім виносила важке життя з ним, не даючи нікому помітити, чого воно їй коштує. З гордощів вона не хотіла, щоб її вважали за нещасну. На щастя, він мав службу, що примушувала його дев'ять місяців в році проводити в роз'їздах, а вона жила собі одиноко в лісі недалеко від глухої станції залізної дороги. Задля "сімейного щастя" лишались тільки невеликі клаптики часу, але і в сі клаптики межи ними виходили скажені сцени. З його скаженим коханням врівень була така ж скажена ревність. Вона ж не переносила ревності і з недужою злістю дратувала звіра його ревності. Вона не кохала його, але переконання, що її зрада його уб'є, холодом сповняло її душу і примушувало не давати волі своєму коханню: через "труп" вона не переступить... З часу, коли вона мені так сказала, почалась межи нами якась шалена гра, від якої серце моє конало в нездоланних муках. Не раз зазирав я в темну безодню її очей, стискав в обіймах її тепле молоде жагуче тіло, п'янів від його пахощів, пив з її вуст нектар і чув тремтіння тих вогких вуст. Але завжди вона обливала мої почуття холодною водою злих слів, кажучи, що моє шаленство — не кохання, а лише гра, що .через море мого кохання вона перейде, навіть не дуже замочивши панчохи. Одного разу,— се якраз було в останній раз, як ми бачились,— їй схотілось упевнити мене самого в правді своїх слів, дати мені доказ, що дійсно моє кохання — гра і вона, моя кохана, тільки іграшка для мене. "Ти сам се скажеш, я тебе примушу се сказати",— злісно казала вона в одповідь на мої енергійні протести. І потім, коли я почув знайоме тремтіння її вогких вуст від моїх шалених поцілунків, вона несподівано спитала: "Хочеш, щоби я тебе поцілувала?" Я нічого не розумів, мене лишав останній розум... "Скажи лиш: "Я не люблю тебе, а тільки граюсь", скажи: "Іграшко моя, дозволь мені погратись з тобою", скажи так — і я палко, щиро поцілую тебе".— "Я не можу того сказати, я не можу вимовити тієї брехні!"— "То ти ж кажеш, що усе б віддав за моє кохання, невже ж так дешево ціниш мій поцілунок, що за його не хочеш того сказати?" — "Я не можу брехати..." — "Облиш пишні слова! ^Слухай, за дві оті фрази я поцілую тебе, чуєш, поцілую!" — "Я не

можу".— "А як не можеш, то буду тільки знати, що поцілунок мій тобі не потрібний, як не потрібне тобі й моє кохання".— "Ти добре сама знаєш, що то не так!.." — "Нічого не знаю, не хочу знати, знаю тільки, що за мій буцімто бажаний поцілунок не даєш кілька слів, не даш нічого й за кохання..." — "Віддам усе, саме життя віддам!" — "Ну, коли не брешеш, то дай доказ, кажи-но за мною: "Я не люблю тебе, тільки граюсь, іграшко моя, дозволь..." — "Ніколи, ніколи я не скажу того". її очі горіли нервовим вогнем. "Отже скажеш!.." Вона жагуче притулилась до мене, обнімаючи мою шию, близько-близько коло своїх губ я чув її тремтячі вогкі вуста... "Скажи, мій любий, скажи, мій бажаний!.." Упливала кудись моя воля, розум лишав мене..'. Якась хвиля підхопила мене і понесла, як легку перинку... Я сказав... Тремтячі уста упились в мої губи довгим скаженим поцілунком, від якого я зомлів... А потім... потім я почув злий, холодний голос, що сказав: "Краще б тигударив мене по щоці або плюнув в очі...".

Не знаю, як мої ноги найшли тієї темної ночі дорогу через ліс до станції, не знаю, чому я не ліг тоді на рейки під локомотив.

На другий день я одержав від неї листа, в котрому було тільки сповіщення про несподіваний приїзд її чоловіка на тиждень. Вчора другим листом вона сповіщала мене, що тієї ж ночі він повинен виїхати. А сьогодні я вже летів до неї, і почуття тремтіння вогких вуст цілком володіло моїм недужим мозком... Але сьогодні повинно скінчитись неможливе становище наших-відносин, сьогодні повинна скінчитись гра, бо я рішив розрубати гордіїв вузол... Сьогодні вона вільно чи невільно буде моєю або я уб'ю її чи себе, а може, і її і себе... Від утоми чи від того, що я вже знав, що не відступлю від того, що рішив, але зворушені нерви мої заспокоїлись, і я був уже занадто спокійний, коли одчиняв хвіртку до її двора. Але тільки я переступив поріг, як серце моє упало: в кімнатах я почув голос її вульгарного чоловіка, який чомусь не поїхав... Я чув неможливість відкладати рішенець, я чув неодмінну потребу сьогодні скінчити справу з тим гордієвим вузлом. Я знав> що так воно буде. Але як? За обідом для рівноваги моїх знов зворушених нервів я випив одну за другою кілька чарок горілки. Чим дальше, тим

більш я був упевнений, що рішенець повинен бути сьогодні. Але який? її чоловік, теж, мабуть, для рівноваги зворушених нервів, налягав на чарку, бо полум'я його ревності вже палало, а вона дратуванням, як звичайно, лила масло до вогню... Після обіду ми пили каву з лікерами на ґанку. її очі блищали темною безоднею, що звала до себе, її вуста тремтіли жагучим бажанням поцілунків... Я став бавитись маленьким монтекристо з міцним боєм. Раз-два — і маленька куля влучала в приклеєний до стіни клаптик паперу. Але стріляти в мертву ціль мені наскучило, бажалось цілі живо ї. Біля крильця ходили дві курки — від нудьги вона бавилась курками, і я не раз дражнив її куро-відкою: кури також підходили до неї, як і її вульгарний чоловік. Біля нього та біля курей вона завжди нагадувала мені орла з поламаними крилами. Я просив у неї дозволу стріляти по курці, але вона з обуренням відказала. Та не встигла вона вимовити: "Нізащо, нізащо, облиште...", як одна курка вже тріпалась в судорогах сконання. Я ще зроду не бачив її такою обуреною... Тоді я почав глузувати над питанням про життя й смерть... "Що життя, що смерть? Ніби ми знаєм? Ось я — живий, а ось — один момент і, хочете, мене не буде, як нема вашої любої зозулястої курки, яку ви, одначе, завтра зо смаком будете їсти..." І я притулив монтекристо до серця. На се чомусь обурився її чоловік. "Облиште сим жартувати",— сказав він грубо і пішов до мене. Перш ніж я встиг що сказати, він міцно взяв мене за руку, в якій я держав монтекристо, і потяг до себе.

"Ви не можете, добродію, відняти у мене права на самовбивство в присутності шановної дами",— сказав я, глянувши на неї, і потяг монтекристо до себе. Я бачив, як тремтіли її вогкі вуста, і шалене бажання поцілунку кров'ю залило мій мізок. Чомусь я пригадав, як вона казала, що ніколи не переступить через "труп". І тільки ся згадка пронеслась в голові, як роздавсь тихенький стріл, і чоловік її упав, як сніп, як підкошений: маленька куля влучила йому в серце, і він помер, навіть не крикнувши...

Вона таки переступила через "труп"...

Стріл признано випадковим нещастям, необережністю. Перед богом і своєю совістю я не можу дати одповіді, чи був той стріл цілком випадковий або ту кулю хоча трохи направляло моє таємне бажання. Од чистого серця кажу, не знаю,— ні "так", ні "ні" не скажу з переконанням... Зате з непорухо-мим переконанням одповідають на те питання кожний фібр її душі і кожний атом її тіла, коли вона лежить в моїх обіймах, з скаженою жагучістю притуляючись до мене і наче наміряючись шаленими поцілунками випити з мене душу. Звісно без слів, переконання її душі і тіла в тім, що через "труп" вела її моя воля... Але се переконання тільки підхльостує дике шаленство її скаженого кохання, розпалює полум'я її жагучості... І цілком захоплений вихорем того шаленства, я вже не знаю, що міцніш — моє кохання чи моя ненависть, я вже не певний, що коли-небудь не задушу її в обіймах. І коли б те сталось, я б, певно, ніколи не міг би дати одповіді собі самому, своїй совісті і богові,— від чого сталось: від ненаситимого шаленства кохання, полум'я котрого тільки більшає від усього, чого воно досягти може, чи від такої ж ненависті, що іноді одержує страшну перемогу над самим шаленством кохання...